

TÒA ÁN NHÂN DÂN CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
KHU VỰC 10 - NGHỆ AN **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 02/2025/QĐST-VDS

Nghệ An, ngày 29 tháng 12 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 10 - NGHỆ AN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông **Hà Văn Đông**

Thư ký phiên họp: Ông **Lang Thanh Như** – Thẩm tra viên Tòa án nhân dân khu vực 10 – Nghệ An.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 10 - Nghệ An tham gia phiên họp: Bà **Vi Thị Việt** - Kiểm sát viên.

Ngày 29 tháng 12 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 10 - Nghệ An mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 03/2025/TLST-VDS, ngày 10 tháng 11 năm 2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 02/2025/QĐST-VDS ngày 19 tháng 12 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Ông **Phan Đình H**, sinh năm: 1963. (Có mặt)

- Người bị yêu cầu: Ông **Phan Văn H1**, sinh năm: 1971. (Vắng mặt)

Đều có địa chỉ tại: Bản C, xã Q, tỉnh Nghệ An.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Bà **Nguyễn Thị H2**, sinh năm: 1933. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

2. Ông **Phan Đình L**, sinh năm: 1957. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Đều có địa chỉ tại: Bản C, xã Q, tỉnh Nghệ An.

3. Bà **Phan Thị N**, sinh năm: 1967. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Địa chỉ: Thôn C, xã I, tỉnh Gia Lai.

4. Bà **Phan Thị T**, sinh năm: 1961. (Đã chết)

Người kế thừa quyền và nghĩa vụ của bà T gồm có:

+ Chị **Phạm Thị H3**, sinh năm: 1987. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Địa chỉ: Thôn C, xã H, tỉnh Hà Tĩnh.

+ Anh **Phạm Như T1**, sinh năm: 1989. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Địa chỉ: Xóm I, xã Q, tỉnh Nghệ An.

+ Chị **Phạm Thị T2**, sinh năm: 1991. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Địa chỉ: Xóm Đ, xã N, tỉnh Nghệ An.

+ Chị **Phạm Thị H4**, sinh năm: 1994. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Địa chỉ: Bản C, xã Q, tỉnh Nghệ An.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Trong đơn yêu cầu, tại các tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ và tại phiên họp người yêu cầu ông **Phan Đình H** trình bày:

Bố, mẹ ông **Phan Đình H** là ông **Phan Văn L1** (đã chết) và bà **Nguyễn Thị H2** sinh được 05 (năm) người con gồm ông **Phan Đình L**, bà **Phan Thị T** (đã chết), ông **Phan Đình**

H, bà Phan Thị N và ông Phan Văn H1. Từ năm 1991 ông Phan Văn H1 bị mắc bệnh về tâm thần có biểu hiện hành vi, lời nói không bình thường, không tham gia lao động nhẹ hay làm chủ được bản thân, mọi sinh hoạt chăm sóc cá nhân hàng ngày đều phụ thuộc vào người thân, đã được gia đình đưa đi điều trị nhiều nơi nhưng bệnh tình không thuyên giảm, ông Phan Đình H là người trực tiếp chăm sóc cho ông H1. Năm 2012 ông H1 được gia đình đưa đi điều trị nội trú tại Bệnh viện T3, hồ sơ bệnh án thể hiện ông H1 được chẩn đoán mắc bệnh với mã bệnh F20.5 (Tâm thần phân liệt thể di chứng), về diễn biến bệnh lý đã được điều trị tại bệnh viện từ năm 1991 nhưng sau khi về nhà điều trị ngoại trú thường đi lang thang, khả năng tái hòa nhập kém, tình trạng bệnh mãn tính. Ông Phan Văn H1 được chính quyền địa phương xét đưa vào diện đối tượng người khuyết tật nặng, được hưởng trợ cấp hàng tháng số tiền là 720.000đ (Bảy trăm hai mươi nghìn đồng).

Do bà Nguyễn Thị H2 là mẹ đẻ tuổi đã cao, sức khỏe yếu nên các thành viên trong gia đình họp, có văn bản thống nhất cử ông Phan Đình H làm người giám hộ đại diện cho ông Phan Văn H1 thực hiện mọi thủ tục pháp lý liên quan.

Người yêu cầu là ông Phan Đình H yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 10 - Nghệ An tuyên bố ông Phan Văn H1, sinh năm 1971; Địa chỉ: Bản C, xã Q, tỉnh Nghệ An là người mất năng lực hành vi dân sự và đề nghị cử ông Phan Đình H làm người giám hộ theo ý kiến thống nhất của các thành viên trong gia đình, để ông H đại diện ông Phan Văn H1 thực hiện mọi thủ tục pháp lý liên quan sau này.

- *Tại bản tự khai của những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan trình bày:*

Gia đình có người thân là ông Phan Văn H1 bị rối loạn tâm thần từ năm 1991, tuy đã được gia đình đưa đi điều trị nhiều lần nhưng bệnh tình không có chuyển biến tích cực, trong cuộc sống sinh hoạt hàng ngày có những biểu hiện không bình thường như không làm chủ được hành vi, lời nói, không tự chăm sóc được bản thân, mọi sinh của cá nhân hoạt đều phụ thuộc vào người thân. Sau thủ tục giám định của P đã kết luận tại thời điểm giám định ông Phan Văn H1 mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi. Vì để thuận lợi cho việc giải quyết những công việc pháp lý liên quan, đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho người bị yêu cầu và người thân liên quan về sau, các thành viên trong gia đình cùng thống nhất ý kiến đề nghị Tòa án xem xét tuyên bố ông Phan Văn H1 là người mất năng lực hành vi dân sự. Ngoài ra vì lý do mẹ đẻ là bà Nguyễn Thị H2 tuổi đã cao, sức khỏe yếu nên các thành viên trong gia đình lập văn bản thống nhất thỏa thuận cử ông Phan Đình H làm người giám hộ cho ông Phan Văn H1 để đại diện thực hiện thay những thủ tục pháp lý liên quan.

* Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 10 – Nghệ An tham gia phiên họp phát biểu ý kiến: Trong quá trình giải quyết việc dân sự, Thẩm phán và thư ký phiên họp đã tuân theo đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự về việc thụ lý vụ việc, xác định đúng thẩm quyền giải quyết, yêu cầu của đương sự cũng như xem xét đưa vào tham gia đủ những người liên quan theo các Điều 27, 35 và 366 BLTTDS (sửa đổi, bổ sung). Căn cứ các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ và kết luận giám định pháp y tâm thần số: 57/KLGD ngày 02/12/2025 của Phân viện pháp y P có đủ cơ sở để xác định người bị yêu cầu bị mất năng lực hành vi dân sự. Vì vậy, đề nghị căn cứ theo quy định Điều 22 Bộ luật dân sự, chấp nhận đơn của người yêu cầu tuyên bố ông Phan Văn H1

là người mất năng lực hành vi dân sự, chấp nhận văn bản thỏa thuận của các thành viên trong gia đình cử ông Phan Đình H là người giám hộ cho ông Phan Văn H1. Về lệ phí, người yêu cầu thuộc đối tượng được xét miễn lệ phí, do đó cần xem xét miễn nộp theo quy định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 10 – Nghệ An nhận định:

[1] Về tố tụng: Người yêu cầu ông Phan Đình H là anh trai của người bị yêu cầu ông Phan Văn H1 có đơn yêu cầu Tòa án xem xét tuyên bố ông H1 là người mất năng lực hành vi dân sự, cả hai đều có địa chỉ cư trú tại bản Cồn, xã Q, tỉnh Nghệ An. Căn cứ theo khoản 1 Điều 27, Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự (sửa đổi, bổ sung) vụ việc được xác định là việc dân sự “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”, vụ việc được xác định thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 10 - Nghệ An là đúng quy định.

[2] Về sự vắng mặt của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt tại phiên họp, việc vắng mặt của họ không làm ảnh hưởng đến việc giải quyết khách quan vụ việc. Căn cứ khoản 3 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án vẫn tiến hành mở phiên họp vắng mặt những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là đúng quy định.

[3] Nội dung yêu cầu: Người yêu cầu và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trình bày, gia đình có người thân là ông Phan Văn H1 mắc bệnh về tâm thần từ năm 1991, tuy đã được gia đình đưa đi chữa trị nhiều lần và nhiều nơi nhưng bệnh tình không có chuyển biến tích cực, thường xuyên có những biểu hiện về hành vi, lời nói không bình thường, đi lang thang, không tự lao động nhẹ hay làm chủ được bản thân, mọi sinh hoạt chăm sóc cá nhân hàng ngày đều phụ thuộc vào người thân, để đảm bảo quyền lợi cho người bị yêu cầu cùng những người thân liên quan, các đương sự thống nhất ý kiến đề nghị Tòa án tuyên bố ông H1 là người mất năng lực hành vi dân sự và thống nhất thỏa thuận cử ông Phan Đình H là người giám hộ cho ông Phan Văn H1 đại diện thực hiện mọi thủ tục pháp lý liên quan.

Kết luận giám định pháp y tâm thần số: 57/KLGD ngày 02/12/2025 của Phân viện pháp y P kết luận:

“- Tại thời điểm giám định (hiện tại) ông Phan Văn H1 bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể di chứng, theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh là: F20.5 (Giai đoạn sa sút trí tuệ - sa sút tâm thần).

- Tại thời điểm đã nêu, ông Phan Văn H1 mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi.”

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần của Phân viện pháp y Tâm thần P miền trung, có đủ cơ sở chấp nhận đơn của người yêu cầu để tuyên bố ông Phan Văn H1 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Ông Phan Văn H1 là người con út trong gia đình, có bố đẻ là ông Phan Văn L1 (đã chết), mẹ đẻ là bà Nguyễn Thị H2 tuổi đã cao sức khỏe yếu, có anh, chị em ruột gồm ông Phan Đình L, bà Phan Thị T (đã chết), ông Phan Đình H và bà Phan Thị N.

Những người thân trong gia đình cùng thống nhất thỏa thuận ký văn bản xác nhận đồng ý cử ông Phan Đình H làm người giám hộ cho ông Phan Văn H1, việc thống nhất thỏa thuận là đúng quy định pháp luật nên cần chấp nhận.

[4] Về lệ phí việc dân sự: Người yêu cầu thuộc đối tượng người cao tuổi, có đơn xin được miễn lệ phí theo quy định của pháp luật, do đó cần chấp nhận miễn lệ phí theo quy định.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào các Điều 22, 51, 57, 58 và 59 Bộ luật dân sự; khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 367, 369, 370, 371, 372, 376 và 378 của Bộ luật tố tụng dân sự (sửa đổi, bổ sung); Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” của ông Phan Đình H đối với ông Phan Văn H1.

2. Tuyên bố ông Phan Văn H1, sinh năm: 1971, địa chỉ thường trú: Bản C, xã Q, tỉnh Nghệ An; Căn cước công dân số: 040071022152, mất năng lực hành vi dân sự.

Cử ông Phan Đình H làm người giám hộ cho ông Phan Văn H1. Người giám hộ thực hiện quyền và nghĩa vụ theo quy định của pháp luật cho đến khi có sự thay đổi khác.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Phan Đình H được miễn nộp lệ phí theo quy định.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu có mặt có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định giải quyết việc dân sự được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Nghệ An;
- VKSND tỉnh Nghệ An;
- VKSND khu vực 10 – Nghệ An;
- Dương sự;
- CQTHADS tỉnh Nghệ An;
- Lưu: HS, VT;

(Đã ký)

Hà Văn Đông